

Rolnummer 5606
Arrest nr. 43/2014 van 13 maart 2014

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 1022, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek (vóór de wijziging ervan bij de wet van 21 februari 2010), gesteld door de Vrederechter van het kanton Tienen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit emeritus voorzitter M. Bossuyt, overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, voorzitter J. Spreutels, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, J.-P. Moerman, T. Merckx-Van Goey en F. Daoût, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van emeritus voorzitter M. Bossuyt,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 18 februari 2013 in zake Urbain Christiaens tegen Albert Hallot en Mr. Dimitri Nagels, advocaat, in zijn hoedanigheid van voorlopig bewindvoerder van Jonathan Hallot, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 6 maart 2013, heeft de Vrederechter van het kanton Tienen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 1022, lid 1, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals vervangen bij artikel 7 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in die interpretatie dat het niet voorziet in de toekenning van een rechtsplegingsvergoeding aan een voorlopig bewindvoerder/advocaat die in het gelijk wordt gesteld in een procedure waarin deze zelf de belangen van de beschermde persoon heeft verdedigd ? ».

Memories en memories van antwoord zijn ingediend door :

- Mr. D. Nagels, kantoor houdend te 3300 Tienen, Goossensvest 36, in zijn hoedanigheid van voorlopig bewindvoerder over de goederen van Jonathan Hallot;

- de Ministerraad.

Op de openbare terechtzitting van 8 januari 2014 :

- is verschenen : Mr. D. Smets *loco* Mr. S. Ronse en Mr. G. Dewulf, advocaten bij de balie te Kortrijk, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers T. Merckx-Van Goey en J.-P. Moerman verslag uitgebracht;

- is de voornoemde advocaat gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied*

De eisende partij voor de Vrederechter van het kanton Tienen vordert de ontruiming van zijn terrein, of een machtiging tot uitdrijving, en een bezettingsvergoeding.

De vordering is gericht zowel tegen Albert Hallot als tegen advocaat Dimitri Nagels, in zijn hoedanigheid van voorlopig bewindvoerder van Jonathan Hallot.

De Vrederechter acht de vordering tegen de eerste verweerder ontvankelijk en gegrond. In zoverre zij tegen de tweede verweerder is gericht, wijst de Vrederechter de vordering af en legt hij de kosten daarvan ten laste van de eisende partij.

Alvorens die kosten daadwerkelijk te begroten, gaat de Vrederechter in op het verzoek van de tweede verweerder in zijn hoedanigheid van voorlopig bewindvoerder om, wat de rechtsplegingsvergoeding betreft, de voormelde prejudiciële vraag te stellen.

III. *In rechte*

- A -

A.1. De Ministerraad merkt op dat de advocaat die in een gerechtelijke procedure optreedt als voorlopig bewindvoerder van een beschermde persoon in de zin van artikel 488*bis*, b), van het Burgerlijk Wetboek niet optreedt in zijn gebruikelijke hoedanigheid van advocaat.

Bovendien is de beschermde persoon geen kosten en erelonen verschuldigd aan de advocaat die optreedt als zijn voorlopig bewindvoerder.

De Ministerraad besluit dat de prejudiciële vraag ontkennend moet worden beantwoord, des te meer daar anders een aantal andere discriminaties zouden ontstaan.

A.2. De tweede verweerder voor de verwijzende rechter is van mening dat hij als advocaat die optreedt als voorlopig bewindvoerder en die in het gelijk wordt gesteld, recht heeft op een rechtsplegingsvergoeding.

Volgens hem is er geen objectief verschil tussen een advocaat die een procespartij bijstaat en een voorlopig bewindvoerder die een beschermde persoon verdedigt. Er anders over oordelen, zou impliceren dat een voorlopig bewindvoerder die zich in een procedure laat bijstaan door een advocaat, de kosten gedeeltelijk kan recupereren van de in het ongelijk gestelde partij, terwijl een voorlopig bewindvoerder die zelf optreedt, zulks niet kan.

Rekening houdend met het arrest van het Hof nr. 46/2009 van 11 maart 2009 doet hij opmerken dat zijn situatie verschilt van die van een curator die het faillissement beheert in het belang van alle schuldeisers en dat van de gefailleerde. Hij verdedigt immers enkel de belangen van de beschermde persoon.

A.3. De Ministerraad antwoordt dat het Hof niet wordt ondervraagd over een vermeend onderscheid tussen een voorlopig bewindvoerder die zich laat bijstaan door een advocaat en een voorlopig bewindvoerder die zich niet laat bijstaan.

De Ministerraad blijft erbij dat het onderscheid tussen een advocaat die een in het gelijk gestelde partij heeft bijgestaan en een advocaat die een voorlopig bewindvoerder heeft verdedigd, objectief en redelijk kan worden verantwoord. Deze laatste treedt immers niet op in zijn gebruikelijke hoedanigheid van advocaat.

- B -

B.1. De prejudiciële vraag betreft artikel 1022, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals vervangen bij artikel 7 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat, dat bepaalt :

«De rechtsplegingsvergoeding is een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij ».

B.2. De verwijzende rechter vraagt of die bepaling bestaanbaar is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie vervat in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in de interpretatie dat zij niet voorziet in de toekenning van een rechtsplegingsvergoeding aan een advocaat in zijn hoedanigheid van voorlopig bewindvoerder van een beschermd persoon die in het gelijk wordt gesteld in een procedure waarin hij zelf de belangen van de beschermd persoon heeft verdedigd.

B.3. Het Hof dient derhalve te onderzoeken of het verschil in behandeling, wat de tegemoetkoming in de kosten en de erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij betreft, tussen, enerzijds, een partij bijgestaan door een advocaat en, anderzijds, de advocaat die optreedt als voorlopig bewindvoerder met het oog op de behartiging van de belangen van een beschermd persoon, redelijk is verantwoord.

B.4.1. Het in het bodemgeschil aan de orde zijnde artikel 488*bis* van het Burgerlijk Wetboek (boek I (« Personen »), titel XI (« Meerderjarigheid, voorlopig bewind, onbekwaamverklaring en bijstand van een gerechtelijk raadsman »), hoofdstuk *Ibis* (« Voorlopig bewind over de goederen toebehorend aan een meerderjarige »)), ingevoegd bij de wet van 18 juli 1991 en gewijzigd bij de wet van 3 mei 2003, bepaalt :

« a) De meerderjarige die, geheel of gedeeltelijk, zij het tijdelijk, wegens zijn gezondheidstoestand, niet in staat is zijn goederen te beheren, kan met het oog op de bescherming ervan, een voorlopige bewindvoerder toegevoegd worden, als hem nog geen wettelijke vertegenwoordiger werd toegevoegd.

b) § 1. Op zijn verzoek, op verzoek van elke belanghebbende of van de procureur des Konings kan aan de te beschermen persoon een voorlopige bewindvoerder worden toegevoegd door de vrederechter van zijn verblijfplaats, of bij gebreke daarvan, van zijn woonplaats.

[...] ».

B.4.2. Wat de eventuele vergoeding van de voorlopig bewindvoerder betreft, bepaalt artikel 488*bis*, h) :

« § 1. De vrederechter kan aan de voorlopige bewindvoerder, bij een gemotiveerde beslissing, na de overlegging door de voorlopige bewindvoerder van het verslag bedoeld in artikel 488*bis*, c), § 3, een bezoldiging toekennen waarvan het bedrag niet hoger mag zijn dan drie procent van de inkomsten van de beschermd persoon. Naast de bezoldiging worden de gemaakte kosten vergoed, na door de vrederechter behoorlijk te zijn nagezien. Hij kan hem

nochtans, na overlegging van met redenen omklede staten, een bezoldiging toekennen in verhouding tot de vervulde buitengewone ambtsverrichtingen.

Het is de voorlopige bewindvoerder verboden, buiten de in het eerste lid vermelde bezoldigingen, enige bezoldiging of voordeel, van welke aard ook of van wie ook, te ontvangen met betrekking tot het uitoefenen van het gerechtelijk mandaat van voorlopige bewindvoerder.

[...] ».

B.5. Rekening houdend met de bijzondere positie van een advocaat die in een gerechtelijke procedure als voorlopig bewindvoerder optreedt, niet als raadsman van een cliënt die hem heeft verzocht zijn belangen in een gerechtelijke procedure te behartigen, maar krachtens een specifiek mandaat van de vrederechter, en onder diens toezicht, teneinde de goederen te beheren die toebehoren aan een meerderjarige die wegens zijn gezondheidstoestand niet in staat is zelf zijn goederen te beheren, is het redelijk verantwoord dat het niet mogelijk is op grond van artikel 1022, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen aan een advocaat in zijn hoedanigheid van voorlopig bewindvoerder die in het gelijk wordt gesteld in een gerechtelijke procedure.

Dat is des te meer het geval nu in artikel 488*bis* van het Burgerlijk Wetboek is voorzien in een eigen regeling wat de eventuele vergoeding van de voorlopig bewindvoerder betreft, en waarbij uitdrukkelijk is bepaald dat deze, buiten de in dat artikel 488*bis*, h), eerste lid, vermelde bezoldigingen, geen bezoldiging of voordeel, van welke aard ook of van wie ook, mag ontvangen met betrekking tot het uitoefenen van zijn gerechtelijk mandaat.

Het gegeven dat de advocaat als voorlopig bewindvoerder optreedt ter behartiging van de belangen van de beschermde persoon alleen, en niet zoals de curator die optreedt in het belang van zowel alle schuldeisers als de gefailleerde, doet hieraan geen afbreuk. Ook de curator handelt immers krachtens een specifiek gerechtelijk mandaat en wordt vergoed krachtens de specifieke regeling inzake faillissementen.

B.6. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 1022, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, zoals vervangen bij artikel 7 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten verbonden aan de bijstand van een advocaat, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 13 maart 2014.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Bossuyt